రేడియోలో ఐతే విన్న కాస్సేపే! అచ్చువేయిస్తే కలకాలం పడివుంటుంది!

• 'అమరేంద్ర' •

"ఏమోయ్ పోస్టుమన్ నాకేమైనా ఉత్తరా లున్నాయా?' అని ఆనందరావు ఆత్రంగా అడగని రోజు వుండదు. ఇది అతని దినచర్యలో అతిముఖ్యమైన కార్యక్రమం. ప్రతిటపాలోనూ అదృష్టం ఏదో ఓ రూపంలో తనని వరించటానికి పరుగెత్తుకొస్తుందని ఆశతో ఎదురుచూస్తాడు. టపావేళ దాటిపోయాకైనా అతని ఆశ పిసంత కూడా తగ్గదు. మళ్ళీ మర్నాటి టపాకోసం కొండంత ఆశతో ఎదురుచూస్తూ కూచోటం మొదలుపెడతాడు.

ఒక టపాకోసమే కాదు, జీవితంలో అనుక్షణమూ అదృష్టంకోసం వేచుకుని కూచోటమే ఆనందరావుకి ఆనందం. ఏ క్షణంలోనైనా ఏదో గొప్ప సంఘటన జరిగి తన జీవితం ఒక్కసారిగా [illegible] మీద ఎగిరి కూచోవచ్చు. ఈ ఎదురుచూడటానికీ, ఈ ఆశపడటానికీ, ఈ ఆరాటానికీ, ఈ పరితాపానికీ అంతులేదు. ఆశలకేం అంతం! అంతేకాదు, ఆనందరావుకి ఆశ తప్ప వేరే తిండీ తిప్పలూ అక్కర్లేదు. అందుకే అరవన్నెల రేషను మాత్రం తప్పినా ధోకా లేకుండా వుంది.

అందులో ఈ మధ్య ఆనందరావు ఆశలకి ఒక గమ్యంకూడా ఏర్పడింది. ఇంకేముంది? అతని గాలిమేడలు ఆకాశాన్ని ఢీకొనటం మొదలు పెట్టినై.

కొన్నాళ్ళ క్రిందట ఆనందరావు అతికష్టపడి ఒక అమూల్యమైన, అద్భుతమైన, స్వకపోల కల్పితమైన నాటకరాజాన్ని విరచించి ఆంధ్ర నాటకకారులలో అగ్రస్థానాన్ని ఆక్రమించటానికి తహతహపడటం ఆరంభించాడు. ఆ నాటకాన్ని రాసిన క్షణంనుంచీ అతని మెడ పూలమాలకోసం ఎదురుచూడసాగింది, అతని మనసు సన్మానాలకోసం కలవరించటం మొదలుపెట్టింది. ఇది అహంభావం కాదు, గర్వం అంతకంటే కాదు. ఆనందరావు ఆశావ్యాధిలో ఇదొక ఉపద్రవకరమైన దుర్లక్షణం.

రాసినవాడు అంత తృప్తిపడి ఊరుకోలేదు. కొత్తగా రచన మొదలుపెట్టినవాళ్ళందరిలోనూ ఒక జబ్బు అంకురిస్తుంది. కనబడిన ప్రతివాడికీ తన రచన విన్పించాలి. వినేవాళ్ళ ఇష్టానిష్టాలతో తనకి ప్రసక్తిలేదు. వినిపించటమే తనపని. వద్దుమొర్రో అన్నా పడేసి రుద్దకపోతే సంతృప్తి కలగదు. వినిపించటం ఒక ఎత్తు. విన్పించిన తరవాత బాగుందా లేదా అని అభిప్రాయంకోసం వేధించటం ఒక ఎత్తు. మొదటిబాధకైనా కొందరు తట్టుకోగలరు. రెండో వ్యథని భరించగలవాళ్ళు మరీ అరుదు. ఈ జబ్బు ఆనందరావులో ఒక్కసారిగా అతిశయించేసరికి అతని మిత్రులు అతన్ని చూసి భయపడటం మొదలుపెట్టారు. కనపడితే తోమేస్తాడేమోనని గడగడలాట.

స్నేహితులకైతే తప్పింది కాని అనుక్షణమూ ఆనందరావు ఆశావ్యాధిని భరించవలసిన భార్యకి ఎలా తప్పుతుంది? వంటపని చేస్తున్నా అడ్డం వచ్చి పొయ్యిదగ్గర కూచుని వింటావా లేదా అని వేధించి విసిగించేదాకా వదలడు. విన్నాక బాగుంది, ఇల్లాంటి రచన నేనెక్కడా చదవలేదు అనేదాకా అంతకంటే విడిచిపెట్టడు.

ఈ బాధలు పడిపడి భార్య భానుమతి ఒకనాడు అప్రయత్నంగా అన్నది "మీ నాటకాన్ని రేడియోకి పంపండి. కళ్ళు కద్దుకుని తీసుకుంటారు, మంచి నాటకాలు లేక ఎంతో ఇబ్బంది పడిపోతున్నారట."

నేతిబొట్టు పడగానే భగ్గున లేచే అగ్నిజ్వాల లాగా ఈ మాట వినగానే ఆనందరావు ఆశలు ఒక్కసారిగా ఆకాశందాకా ఎగిసినై. అవును. తన రచనని రేడియోకి పంపితీరాల్సిందే. పేరూ,

ఆనందవాణి

పోస్టుబాక్సు నెం. 1583

12, తంబుచెట్టి వీధి, మదరాసు-1

★

[ప్రచురణ: ప్రతి ఆదివారం]

సాలుచందా .... రు. 14/-

అర్ధసంవత్సర చందా రు. 7-8-0

(తపాలు వ్యయంతో సహా)

★

★ అర్ధసంవత్సరముకంటె తక్కువ కాలానికి చందా అంగీకరింపబడదు.

★ 'ఆనందవాణి' చందాదారులకు దీపావళి సంచిక ఉచితం.

చందాదారులు

మాతో [illegible] ప్రత్యుత్తరాలు జరిపే టప్పుడు [illegible] నంబరు [illegible] 12 తంబు చెట్టివీధి, మద్రాసు అన్నివాయ [illegible] చందాదారుల పేర పడిపడదు.

—మేనేజరు.

కీర్తి డబ్బూ, ప్రచారం... ఒకటేమిటి? ఖండ ఖండాంతరాలలో కూడా తన నాటకాన్ని వింటారు. ఎందరో ఎరగనివాళ్లు తన నాటకాన్ని విని అతని పరిచయంకోసం తహతహపడుతూ తేనెటీగల్లాగా ముసురుకుంటారు. ఆ క్షణంలో ఆనందరావుకి ఆలిండియా రేడియోవారిమీద అవ్యాజమైన అనురాగం పొర్లుకు వచ్చింది.

దీనికి ఫలితం ఏమిటంటే, ఆ మర్నాటి టపాలోనే అతని నాటిక అదృష్టం అన్వేషిస్తూ ఆలిండియా రేడియోవారి సన్నిధానానికి పరుగుతీసింది.

అప్పటినుంచీ ఆనందరావు టపాకోసం తపతపలాడటం మరీ మితిమీరిపోయింది. పోస్టుమన్ ఈ ఆతురతని చూసి లోపల నవ్వుకుంటున్నాడు. రోజూ అడేపనిగా ఆనందరావు అడగటం చూసి విసుక్కుంటున్నాడు.

ఆరునెలలు కలిసివుంటే గాని వారు వీరవుతారుట. అటువంటప్పుడు ఆరేళ్లు ఆనందరావుతో కాపురం చేసిన భానుమతి సంగతి వేరే చెప్పాలా? అందులో ఆశ అన్నది మహాచెడ్డ అంటువ్యాధి. అటు భర్త నాటకాన్ని టపాలో వెయ్యటమూ ఇటు భాను గర్వంగా మా వారు రేడియోకి నాటకం రాశారు, వారం పదిరోజుల్లో ఆడతారు మీరంతా తప్పక వినాలని ఆ పేటలోని ఆడంగులందరికీ టాంటాం చెయ్యటమూ! భార్యలద్వారా భర్తలకీ పిల్లలకీ పాకి ఆనందరావుగారి నాటకం ఎప్పుడా ఎప్పుడా అని పేటపేటంతా ఒక్కటే రసన నోరుతెరుచుకుని కూచున్నారు.

తన నాటకానికి ఇంతటి ప్రచారంచేసి తోడ్పడ్డందుకు భానుమతిని మెచ్చుకుని రేడియోవారి పారితోషికాన్ని చెరిసగం పంచుకుందామని మరకుటుంబ [illegible] ఏర్పాటు చేసుకున్నారు. అసలు రేడియోకి [illegible] చెప్పి [illegible] తను [illegible] అంతా [illegible] ఎన్నాళ్ళో [illegible] లభించ [illegible] మధ్య [illegible]

[illegible] ఎదురు [illegible] తరగా [illegible] వచ్చిం[illegible] కవరు [illegible] "మీ రచనని [illegible] అందుకున్నాం. పరిశీలించిన [illegible] స్వీకరించేదీ లేనిదీ తెలియజేస్తాం" అని వుంది.

ఇంకోకళ్లకయితే ఈ ఉత్తరంలో ఆశ పడవలసిన కారణం కనిపించకపోవచ్చు. ఆశావ్యాధితో బాధపడే ఆనందరావుమాత్రం ఎగిరి గంతు వేశాడు. పరిశీలించడం స్వీకరించటమన్న మాటే! ఆ విషయంలో అనుమానమేముంది? కాకపోతే కొంచెం వ్యవధి పడుతుంది. పడితేమాత్రం ఏం? ఎవరికోసం స్వీకరిస్తారు? ఇంతకంటె మంచి నాటకాలు ఎక్కడ దొరుకుతయ్? అని తర్జన భర్జనలు చేసి ఆనందరావూ భానుమతీ నాటకం స్వీకరించటం జరిగిపోయినట్లే భావించారు.

ఆ క్షణంనుంచీ భానుమతి ప్రచారం అతిచురుకుగా మొదలుపెట్టింది. మా వారి నాటకం రేడియోవాళ్ళు కళ్ళకద్దుకుని తీసుకున్నామని ఉత్తరం రాశారు. వేసే తేదీ తెలియజేస్తామని రాశారు. ఆ తేదీన మేంకూడా వచ్చి మీ ఇంట్లో వింటాం అని రేడియో వున్న మహిళలందరికీ చెప్పి వచ్చింది.

మర్నాటినుంచీ తేదీకోసం ఎదురుతెన్నులు చూడటమే ఆనందరావు కార్యక్రమం. రేడియో వారిదగ్గరనుంచి ఆనందరావుకి ఉత్తరం వచ్చిన నాటినుంచీ పోస్టుమన్‌కి అతనిమీద గౌరవం ఎక్కువైంది. ఈ గౌరవాన్ని ముందుముందు రూపాయణాల పైసల్లో మార్చుకోవచ్చని పోస్టుమన్ ఆశ. అందుకని ఇప్పుడు ప్రతిరోజూ ఆనందరావుదగ్గరికి తనే వెళ్ళి "ఇవాళ తమకేమీ రాలేదు సార్" అని చెప్పిపోతున్నాడు.

ఎన్నాళ్ళకీ రేడియోవారిదగ్గిరినుంచి జాబు రాలేదు. భార్యాభర్తల గుండెల్లో అనుమానం జొరబడింది. ఈ అనుమానాన్ని ఎవరి మనసులో వారే దాచుకుని, రెండోవాళ్ళకి తెలియనివ్వటం లేదు. ఆనందరావు మనసులో అనుమానాన్ని అణగదొక్కేటంత ఆశ. భానుమతి గుండెల్లో మాత్రం ఆశని కమ్మివేసేటంత అనుమానం భయం.

దీనికితోడు కనబడినవాళ్ళంతా "ఇంకెప్పుడే భానూ మీ వారి నాటకం?" అని అడుగుతున్నారు. గుండెలు పీకుపీకు మంటున్నయ్, కాని భానుమతి తన మనసులోని వేదన బైటికి కనబడనీకుండా "పాత్రలకి తగిన నటీనటులు దొరకక ఆలస్యమౌతున్నది! అలాంటి నాటకమా ఏమన్నానా? అందుకే రేడియోవాళ్ళూ తటపటాయిస్తున్నారు" అంటూ శంకించటానికి వీలు కాని సంజాయిషీ ఇచ్చేది.

కాని ఎంతకాలం ఇల్లా వెళ్ళదీయడం? వారమా? పదిహేనా, నెలా? రెన్నెల్లు దాటిపోతుంటే?

ఆనందరావులాటి ఆశావాదికికూడా బేజారెత్తటం మొదలయింది. రేడియోవారికి తన నాటకం సంగతి ఏమయిందీ తెలుపవలసిందని మళ్ళీ రాశాడు.

ఈ సారి అట్టే ఎదురుచూడక్కర్లేకపోయింది, మూడోనాడు టపాలో పెద్ద రిజిస్టరు కవరు వచ్చింది. ఏమిటో ఏమిటో అని ఆందోళనతో కవరు చింపాడు.

ఇంకేముంది? అనుకోనంతా జరిగింది! ముఖమంతా పాలిపోయింది. గుండె ఆగిపోయింది. ఇందాకటినుంచీ కనబడలేదు. ఇప్పుడు కనబడింది. తన రాతప్రతికి జోడించి చిన్న ఉత్తరంకూడా వుంది. మునిగిపోయే మనిషి గడ్డిపరకని గట్టిగా పట్టుకునేట్లుగా నిరాశలో ఆశతో కన్నీటి కెరటాల వెన్నెలకోసం వెదక నారంభించాడు. అందులో అతివినయంతో ఈ విధంగా రాశారు: "మీ రచనని వినియోగించుకోజాలకపోయినందుకు విచారిస్తున్నాం. మీ రచనయొక్క గుణావగుణాల ప్రశంస ఏమాత్రమూ లేదు. మీ సహకారాన్ని అర్థిస్తున్నాం" అని వుంది.

ఈ విషయాన్ని విని భానుమతి కుంగిపోలేదు. "ఆడలేక మద్దెల ఓడు అన్నారట. వాళ్ళు వేసే లల్లాయిపదాల నాటకాలకికూడా తీసిపోయింది కాబోలు!" అంది రోషంతో.

ఆనందరావు అందుకుని "జన్మలో వాళ్ళకి పంపను" అన్నాడు.

"ఇంకానా? పోనిద్దురూ, అన్నీ మన మంచికే అనుకుందాం. రేడియోలో వేస్తే విన్న కాస్సేపే గాని ఆ తరవాత ఏముంది? ముచ్చటగా అచ్చు వేయిస్తే కలకాలం పడివుంటుంది" అంది భానుమతి.

"నిజమే భానూ ఇదీ ఒకందుకు మంచిదే. గొప్ప నాటకాలు రాసినవాళ్ళు పుస్తకాలు వేసుకున్నారు గాని [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ఉంది. [illegible] [illegible] ఎలా [illegible]?"

"[illegible]" [illegible] ధీమాగా.

క్షణంసేపు మూగబోయిన ఆశ ఒక్కసారిగా ఆనందరావు హృదయంలో తలుక్కుమంది. ఆశకేం అనంతం!